



7 ข้อเสนอประชาชนสู่นโยบายชายแดนใต้/ปาตานี

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อพรรคการเมือง
จากเครือข่าย PEACE SURVEY



PEACE SURVEY

เครือข่ายสถาบันวิชาการจากทุกมหาวิทยาลัยในพื้นที่
ร่วมกับสถาบันวิชาการนอกพื้นที่ รวม 20 องค์กร

สำรวจถึงระดับครัวเรือนตามหลักวิชาการ
ทำให้ทุกคนทุกหน่วยมีโอกาสเท่ากันในการถูกเลือก

ประชากรในจังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส และสี่อำเภอ
(จะนะ เทพา นาทวี สะบ้าย้อย) ในจังหวัดสงขลา

สำรวจมาแล้ว 4 ครั้ง รวมกลุ่มประชากรตัวอย่างทั้งสิ้น 6,321 คน

ครั้งที่ 1 มีจำนวน 1,559 คน (ก.พ.-มี.ค. 2559)

ครั้งที่ 2 มีจำนวน 1,570 คน (ก.ค.-ส.ค. 2559)

ครั้งที่ 3 มีจำนวน 1,583 คน (เม.ย.-พ.ค. 2560)

ครั้งที่ 4 มีจำนวน 1,609 คน (ส.ค.-ก.ย. 2561)



สงขลา

ปัตตานี

นราธิวาส

ยะลา

พื้นที่ตัวอย่างในการศึกษาโครงการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อกระบวนการสันติภาพในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ครั้งที่ 1 - ครั้งที่ 4 (Peace Survey)

ครั้งที่ 1 - จำนวน 195 หมู่บ้าน
 ครั้งที่ 2 - จำนวน 131 หมู่บ้าน
 ครั้งที่ 3 - จำนวน 134 หมู่บ้าน
 ครั้งที่ 4 - จำนวน 162 หมู่บ้าน
รวม 622 หมู่บ้าน

คำอธิบายสัญลักษณ์

- ▲ พื้นที่ตัวอย่าง Peace Survey ครั้งที่ 1
- พื้นที่ตัวอย่าง Peace Survey ครั้งที่ 2
- พื้นที่ตัวอย่าง Peace Survey ครั้งที่ 3
- ◆ พื้นที่ตัวอย่าง Peace Survey ครั้งที่ 4
- ขอบเขตระดับจังหวัด
- ขอบเขตระดับอำเภอ
- ขอบเขตระดับตำบล



ที่ผ่านมาประชาชนเกือบครึ่ง (ร้อยละ 42.6) รู้สึกว่าสถานการณ์ยังเหมือนเดิม
ในขณะที่อีกร้อยละ 21.7 รู้สึกว่าแย่ลง โดยมีเพียงร้อยละ 25.6 ที่รู้สึกว่าดีขึ้น
สะท้อนว่านโยบายที่ดำเนินการมา
ยังไม่สามารถเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ในพื้นที่ให้ดีขึ้นได้เท่าที่ควร
ทั้งหมดนี้เน้นย้ำให้เห็นถึงความจำเป็นของการปรับนโยบาย
ที่พรรคการเมืองควรต้องพิจารณา



ข้อเสนอที่ 1

ยกระดับให้การพูดคุยสันติภาพ
เป็นแกนกลางในการแก้ไข
ความขัดแย้งทางการเมือง

- ✓ ประชาชนส่วนใหญ่ร้อยละ 65.4 ไม่ว่าจะนับถือศาสนาใด หรือมีทัศนคติทางการเมืองอย่างไร ต่างก็สนับสนุนการพูดคุย
- ✓ รัฐบาลจำเป็นต้องให้ข้อมูลเรื่องนี้เพื่อให้ประชาชนรับรู้มากขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดพลังขับเคลื่อนและได้รับข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ จากประชาชน
- ✓ รัฐบาลควรเปิดโอกาสให้ 1) ผู้นำศาสนา 2) สถาบันการศึกษา 3) นักการเมืองท้องถิ่น และ 4) เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่ประชาชนให้ความสำคัญได้เข้ามามีบทบาท ในกระบวนการสันติภาพ
- ✓ รัฐบาลควรให้ความสำคัญกับการรับฟังความต้องการอย่าง จริงจังและให้เกียรติซึ่งกันและกันในกระบวนการพูดคุยมากขึ้น



ข้อเสนอที่ 2

เร่งปกป้องพลเรือนจาก

ความรุนแรงและการละเมิดสิทธิ

- ✓ มาตรการที่ควรเร่งดำเนินการเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางบวกในพื้นที่ 4 อันดับแรก ได้แก่
 - (1) การสร้างพื้นที่ปลอดภัยในชุมชน
 - (2) การหลีกเลี่ยงการก่อเหตุรุนแรงกับเป้าหมายอ่อน
 - (3) การป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชน
 - (4) ตั้งคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่ายในการตรวจสอบข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ความรุนแรง
- ✓ การกระทำที่เข้าข่ายละเมิดสิทธิมนุษยชนมากที่สุด 3 ลำดับแรก
 - (1) ชาวบ้านถูกสุ่มตรวจค้นและถ่ายรูปโดยไม่ได้แจ้งเหตุพล
 - (2) ชาวบ้านถูกซ้อมทรมานระหว่างถูกเจ้าหน้าที่รัฐควบคุมตัว
 - (3) เจ้าหน้าที่ปิดล้อมตรวจค้นหมู่บ้าน
- ✓ มาตรการ/นโยบายเดียวกันอาจทำให้คนพุทธและมุสลิมเกิดความรู้สึกต่างกัน การกำหนดนโยบายใดๆ จึงต้องรอบคอบและระมัดระวังต่อความรู้สึกของคนกลุ่มต่างๆ



ข้อเสนอที่ 3

ทบทวนประสิทธิผล

การแก้ปัญหาหายาเสพติดและ
เรื่องตั้งกลไกพิสูจน์ข้อเท็จจริง

เหตุรุนแรง

- ✓ ปัญหาหายาเสพติดเป็นประเด็นสำคัญที่สุดอันดับแรก
ที่ประชาชนร้อยละ 70.9 เห็นว่าจำเป็นต้องจัดการ โดยประชาชน
ทุกเพศ ศาสนา และภาษาต่างเห็นสอดคล้องกันในเรื่องนี้
- ✓ ประชาชนมากกว่าร้อยละ 60 มองสาเหตุของความรุนแรงใน
พื้นที่ว่าเกิดจากหลายประเด็นปะปนกัน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึง
ความซับซ้อนของสถานการณ์จริงในพื้นที่
(เจ้าหน้าที่รัฐเสี่ยงไข/ กลุ่มอิทธิพลยาเสพติดและของเถื่อน/ นโยบายรัฐเลือกปฏิบัติ
การบิดเบือนประวัติศาสตร์/ สยามยึดครองปาตานีเป็นอาณานิคม)
- ✓ รัฐบาลจำเป็นต้องมีกลไกในการตรวจสอบข้อเท็จจริงที่โปร่งใส
และเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย (Information Clearing House)
เพื่อให้ความจริงของเหตุรุนแรงปรากฏต่อสาธารณะ
โดยเฉพาะกรณีที่มีข้อกังขาอย่างกว้างขวางในสังคม
เพื่อป้องกันไม่ให้แต่ละฝ่ายอาศัยความคลุมเครือไปใช้ประโยชน์



ข้อเสนอที่ 4

ตรวจสอบประสิทธิภาพ การใช้งบประมาณรัฐ ด้านการพัฒนาในพื้นที่

- ✓ การส่งเสริมอาชีพและสร้างรายได้ เป็นประเด็นสำคัญสุดอันดับ 2 ที่ประชาชนร้อยละ 68.5 เห็นว่าจำเป็นต้องทำ
- ✓ ประชาชนร้อยละ 74.8 มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน และอีกร้อยละ 7.5 ไม่มีรายได้เลย
ในส่วนคนที่จบปริญญาตรีขึ้นไปร้อยละ 33.9 ก็ยังมีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน
(ข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทยที่ระบุว่าค่าจ้างเฉลี่ยสำหรับผู้จบปริญญาตรีอยู่ที่ 23,090.68 บาทต่อเดือน)
- ✓ คนในพื้นที่ยังคงมีรายได้น้อยแม้จะมีการใช้จ่ายงบประมาณด้านการพัฒนาในพื้นที่เป็นจำนวนมากกว่า 130,000 ล้านบาทตลอด 15 ปีที่ผ่านมา
สิ่งที่ต้องตั้งคำถามคือ การใช้จ่ายงบประมาณสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่หรือไม่เพียงใด



ข้อเสนอที่ 5

ออกแบบระบบการศึกษา
ที่มีคุณภาพและสะท้อนวิถี
อัตลักษณ์วัฒนธรรม

- ✓ คุณภาพการศึกษาในชายแดนใต้อยู่กลุ่มที่มีระดับต่ำที่สุดของประเทศ โดยจังหวัดนราธิวาส อยู่ในลำดับสุดท้าย (77) ขณะที่ปัตตานีและยะลาอยู่ในลำดับที่ 76 และ 70 ตามลำดับ
- ✓ ในอีกด้านหนึ่ง ยูเนสโกพบว่าร้อยละ 50 ของนักเรียนประถมศึกษาในประเทศไทยไม่ได้เรียนด้วยภาษาที่เด็กใช้ในครัวเรือน ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของเด็กนักเรียน
- ✓ ประชาชนที่นับถือศาสนาอิสลามและพูดภาษามลายูในครัวเรือนมีส่วนการจบการศึกษาสายสามัญในระดับที่ต่ำกว่าประชาชนที่นับถือศาสนาพุทธและพูดภาษาไทยในครัวเรือน
- ✓ ปัญหาข้างต้นสอดคล้องกับความต้องการของคนส่วนใหญ่ ร้อยละ 40.6 ที่ระบุว่า ควรปรับระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของคนในพื้นที่



ข้อเสนอที่ 6

กระจายอำนาจมากขึ้น

ด้วยโครงสร้างการปกครอง
ที่มีลักษณะเฉพาะของพื้นที่

- ✓ เรื่องรูปแบบการปกครองเป็นประเด็นอ่อนไหวที่คนกังวลหรือลังเลในการแสดงความคิดเห็นมากที่สุดประเด็นหนึ่ง
- ✓ อย่างไรก็ตาม ส่วนใหญ่ของผู้ที่เลือกตอบข้อนี้ ไม่ว่าจะมิถุนายนหลังแบบใด ต่างต้องการเห็นการเปลี่ยนแปลง คือให้มีการกระจายอำนาจมาสู่ประชาชนในพื้นที่มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่
- ✓ มีจำนวนไม่น้อยที่ “รับไม่ได้” กับรูปแบบการปกครองที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน (ร้อยละ 29.2) แต่ในขณะเดียวกัน หากจะเปลี่ยนแปลงไปถึงขั้นเป็นรัฐอิสระ ก็จะต้องพบกับแรงต้านจากผู้คนอีกจำนวนไม่น้อยเช่นกัน (ร้อยละ 45.8)
- ✓ ผลสำรวจยืนยันได้เพียงทิศทางที่ต้องมีการกระจายอำนาจมากขึ้นด้วยโครงสร้างการปกครองที่มีลักษณะเฉพาะของพื้นที่นี้ แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์ชัดเจนในรายละเอียดว่าเป็นอย่างไร



ข้อเสนอที่ 7

เปิดพื้นที่ให้คนได้ถกเถียง
เรื่องอ่อนไหวทางการเมือง
โดยไม่ถูกคุกคามจากทุกฝ่าย

- ✓ มีเสียงเจียบ (ผู้ขอไม่ตอบ/ไม่รู้) จำนวนไม่น้อยที่รู้สึกไม่ปลอดภัย หรือไม่กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวกับ 1) ตัวรัฐบาลและ ขบวนการ 2) สาเหตุของความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ ความขัดแย้งระหว่างสยามกับปาตานี และ 3) เป้าหมายทางการเมือง คือ เอกราชและโครงสร้างการปกครอง
- ✓ ประชาชนที่มองว่าปัญหาความขัดแย้งเกิดจากสยามยึดครอง ปาตานี ก็ไม่ได้มีคำตอบตายตัวว่าทางออกจะต้องแยกตัว เป็นเอกราชเท่านั้น โดยคนกลุ่มนี้มีแนวโน้มที่จะเลือกทางออก เป็นการกระจายอำนาจแบบใดแบบหนึ่งมากกว่า ซึ่งสะท้อนว่า คำตอบนั้นเป็นไปได้หลายแบบ
- ✓ ดังนั้น ยังมีพื้นที่ให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นมากขึ้นเท่าไร ยิ่งทำให้มีทางเลือกที่หลากหลาย ซึ่งจะทำให้เกิดการถกเถียง อันนำมาสู่ข้อสรุปที่ลงตัวและสอดคล้องกับความเป็นจริงมากขึ้น



ประชาชนจำนวนมาก

(ร้อยละ 64.4)

ยังคงมีความหวัง

ว่าจะเกิดข้อตกลงสันติภาพได้ในอีก 5 ปีข้างหน้า

ความหวังนี้อยู่ในมือของท่าน